

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग

केन्द्रीय कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ र सूचनाको हकसम्बन्धी
नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम प्रकाशित
त्रैमासिक कार्यसम्पादन विवरण

(२०७९ वैशाखदेखि २०७९ असार मसान्तसम्म केन्द्रीय कार्यालयबाट
सम्पादन गरिएका प्रमुख क्रियाकलापहरू)

प्रकाशन गर्ने

दुर्गा पोखरेल
सहायक सूचना अधिकारी

सोमनाथ सुवेदी
सूचना अधिकारी

१. आयोगको स्वरूप र प्रकृति :

मानव अधिकार आयोग ऐन, २०५३ बमोजिम २०५७ जेठ १३ मा स्थापना भएको राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ बाट संवैधानिक हैसियत प्राप्त गरेको हो । नेपालको वर्तमान संविधानले समेत आयोगलाई संवैधानिक हैसियत प्रदान गरेको छ । नेपालको संविधानको धारा २४८ र २४९ मा राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगसम्बन्धी व्यवस्था रहेको छ ।

नेपालको संविधानको धारा २४८ अनुसार आयोगमा अध्यक्ष र ४ जना सदस्य रहने व्यवस्था छ । राष्ट्रपतिबाट संवैधानिक परिषद्को सिफारिसमा नियुक्त हुने अध्यक्ष र सदस्यको पदावधि नियुक्ति भएको मितिले छ, वर्षको हुन्छ । राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग एक स्वक्रियाशील तथा पीडितमुखी संस्था हो । आयोगका सम्पूर्ण क्रियाकलापहरू मानव अधिकारको संरक्षण र संवर्द्धनसँग सम्बन्धित हुन्छन् । मानव अधिकारको संरक्षण र संवर्द्धनका लागि आयोगले सरकार, राज्यका अन्य अड्गहरू तथा नागरिक समाजसँग सहकार्य गर्दछ ।

२. आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार :

मानव अधिकारको संरक्षण र संवर्द्धन आयोगको प्रमुख कार्य हो । नेपालको संविधानको धारा २४९ मा आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार उल्लेख गरिएको छ । यस्तै राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग ऐन, २०६८ को दफा ४ मा समेत आयोगका काम, कर्तव्य र अधिकारको उल्लेख गरी आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकारलाई थप स्पष्ट गरिएको छ । नेपालको संविधानको धारा २४९ मा उल्लेख भएअनुसार आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम रहेको छ :

- (१) मानव अधिकारको सम्मान, संरक्षण र संवर्द्धन तथा त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनलाई सुनिश्चित गर्नु राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको कर्तव्य हुनेछ ।
- (२) उपधारा (१) मा उल्लिखित कर्तव्य पूरा गर्न लागि राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले देहाय बमोजिमका काम गर्नेछ :-
  - (क) कुनै व्यक्ति वा समूहको मानव अधिकार उल्लङ्घन वा त्यसको दुरुत्याहन भएकोमा पीडित आफैँ वा निजको तर्फबाट कसैले आयोगसमक्ष प्रस्तुत वा प्रेषित गरेको निवेदन वा उजुरी वा कुनै स्रोतबाट आयोगलाई प्राप्त भएको वा आयोगको जानकारीमा आएको विषयमा छानबिन तथा अनुसन्धान गरी दोषी उपर कारबाही गर्न सिफारिस गर्ने,
  - (ख) मानव अधिकारको उल्लङ्घन हुनबाट रोक्ने जिम्मेवारी वा कर्तव्य भएको पदाधिकारीले आफ्नो जिम्मेवारी पूरा नगरेमा वा कर्तव्य पालन नगरेमा वा जिम्मेवारी पूरा गर्न वा कर्तव्य पालन गर्न उदासीनता देखाएमा त्यस्तो पदाधिकारीउपर विभागीय कारबाही गर्न सम्बन्धित अधिकारी समक्ष सिफारिस गर्ने,
  - (ग) मानव अधिकार उल्लङ्घन गर्ने व्यक्ति वा संस्थाका विरुद्ध मुद्दा चलाउनु पर्ने आवश्यकता भएमा कानूनबमोजिम अदालतमा मुद्दा दायर गर्न सिफारिस गर्ने,

- (घ) मानव अधिकारको चेतना अभिवृद्धि गर्न नागरिक समाजसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने,
- (ङ) मानव अधिकारको उल्लङ्घनकर्तालाई विभागीय कारबाही तथा सजाय गर्न कारण र आधार खुलाई सम्बन्धित निकाय समक्ष सिफारिस गर्ने,
- (च) मानव अधिकारसँग सम्बन्धित कानूनको आवधिक रूपमा पुनरावलोकन गर्ने तथा त्यसमा गर्नु पर्ने सुधार तथा संशोधनका सम्बन्धमा नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने,
- (छ) मानव अधिकारसँग सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि वा समझौताको नेपाल पक्ष बन्नु पर्ने भएमा त्यसको कारणसहित नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने र नेपाल पक्ष बनिसकेका सन्धि वा समझौताको कार्यान्वयन भए वा नभएको अनुगमन गरी कार्यान्वयन नभएको पाइएमा त्यसको कार्यान्वयन गर्न नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गर्ने,
- (ज) मानव अधिकारको उल्लङ्घनका सम्बन्धमा राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले गरेको सिफारिस वा निर्देशन पालन वा कार्यान्वयन नगर्ने पदाधिकारी, व्यक्ति वा निकायको नाम कानूनबमोजिम सार्वजनिक गरी मानव अधिकार उल्लङ्घनकर्ताको रूपमा अभिलेख राख्ने।
- (झ) मानव अधिकार आयोगले आफ्नो कार्य सम्पादन गर्दा वा कर्तव्य पालन गर्दा देहायबमोजिमको अधिकार प्रयोग गर्न सक्नेछ :-
- (क) कुनै व्यक्तिलाई आयोग समक्ष उपस्थित गराई जानकारी वा बयान लिने वा बकपत्र गराउने, प्रमाण बुझ्ने, दसी-प्रमाण दाखिला गर्न लगाउने सम्बन्धमा अदालतलाई भए सरहको अधिकार प्रयोग गर्ने,
- (ख) मानव अधिकारको गम्भीर उल्लङ्घन हुन लागेको वा भइसकेको सूचना आयोगले कुनै किसिमबाट प्राप्त गरेमा कुनै व्यक्ति वा निजको आवास वा कार्यालयमा विनासूचना प्रवेश गर्ने, खानतलासी लिने तथा त्यसरी खानतलासी लिँदा मानव अधिकारको उल्लङ्घनसँग सम्बन्धित लिखित, प्रमाण वा सबुत कब्जामा लिने,
- (ग) कुनै व्यक्तिको मानव अधिकार उल्लङ्घन भइरहेको कुरा जानकारी भई तत्काल कारबाही गर्नुपर्ने आवश्यक देखिएमा विनासूचना सरकारी कार्यालय वा अन्य ठाउँमा प्रवेश गर्ने र उद्धार गर्ने,
- (घ) मानव अधिकारको उल्लङ्घनबाट पीडितलाई कानूनबमोजिम क्षतिपूर्ति दिन आदेश दिने।
- (४) राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले आफ्नो काम, कर्तव्य र अधिकार मध्ये कुनै काम, कर्तव्य र अधिकार सो आयोगको अध्यक्ष, कुनै सदस्य वा नेपाल सरकारको कर्मचारीलाई तोकिएको शर्तको अधीनमा रही प्रयोग तथा पालन गर्ने गरी प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।
- (५) राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार तथा कार्यविधि सङ्घीय कानूनबमोजिम हुनेछ।

२.१ आयोगका पदाधिकारीहरु :

माननीय श्री तप बहादुर मगर - अध्यक्ष
 माननीय श्री डा. सूर्य प्रसाद शर्मा दुंगेल - सदस्य
 माननीय श्री मिहिर ठाकुर - सदस्य
 माननीय श्री मनोज दुवाडी - सदस्य
 माननीय श्री लिली थापा - सदस्य

२.२ आयोगका पदाधिकारीहरुको कार्यविभाजन :

मा. श्री तप बहादुर मगर (अध्यक्ष)	मा. श्री डा. सूर्य प्र. शर्मा दुंगेल (सदस्य)	मा. श्री मिहिर ठाकुर (सदस्य)	मा. श्री मनोज दुवाडी (सदस्य)	मा. श्री लिली थापा (सदस्य)
<ul style="list-style-type: none"> -अर्थ, प्रशासन -संवैधानिक निकाय -दातृ निकाय र अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध -कार्य विभाजनमा नपरेका सबै विषय 	<ul style="list-style-type: none"> -सामूहिक अधिकारहरु -सङ्केतिक मणिकालीन न्याय -नागरिक समाजसँग सहकार्य -UPR, SDGs सम्बन्धी 	<ul style="list-style-type: none"> -रणनीति, योजना र कार्यान्वयन -अनुगमन सम्बन्धी -उपभोक्ता, व्यवसाय मानव अधिकार 	<ul style="list-style-type: none"> -अनुसन्धान र कार्यान्वयन -कानून पुनरावलोकन, परामर्श वातावरण सम्बन्धी 	<ul style="list-style-type: none"> -प्रवर्द्धन, मानव अधिकार शिक्षा -सन्धि अनुगमन र सरकारी निकायसँग सम्बन्ध -महिला, बालबालिका र आप्रवासन -मानव बेचचिखन विरुद्धको विषय

३. आयोगमा रहने कर्मचारी सङ्ख्या र कार्य विवरण :

आयोगको केन्द्रीय कार्यालयका अतिरिक्त ६ वटा प्रदेश कार्यालय, ३ वटा प्रदेश शाखा कार्यालय र एउटा प्रदेश कार्यालय (प्रस्तावित) मा गरी जम्मा ३०९ जना कर्मचारीको दरबन्दी रहको छ । दरबन्दी विवरण तथा पदपूर्तिको अवस्था निम्नबमोजिम छ ।

क्र.सं.	श्रेणी/तह	पद	जम्मा दरवन्दी	पदपूर्ति सङ्ख्या
१	विशिष्ट श्रेणी	सचिव	१	-
२	रा.प. प्रथम श्रेणी	सह-सचिव	९	६
३	रा.प. द्वितीय श्रेणी	उप-सचिव	२०	१५
४	रा.प. तृतीय श्रेणी	अधिकृत	१०७	७७
५	सहायक प्रथम	सहायक प्रथम	५८	३२
६	श्रेणीविहीन	सहायक कर्मचारी	११४	९८
जम्मा			३०९	२२८

आयोगको साझगठनिक संरचना :

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको सबैभन्दा माथिल्लो निकाय ५ जना पदाधिकारी रहेको आयोग हो । जसमा १ अध्यक्ष र ४ सदस्यसहित ५ जना पदाधिकारीहरू रहन्छन् । प्रशासनिक प्रमुखको रूपमा एकजना सचिव रहने आयोगमा सचिव मातहत ४ वटा विभाग, ६ वटा प्रदेश कार्यालय र ३ वटा प्रदेश शाखा कार्यालय छन् भने विभाग अन्तर्गत १४ वटा महाशाखा र मानव अधिकार प्रशिक्षण प्रतिष्ठान रहेका छन् ।

आयोगका विभागहरू :

१. संरक्षण विभाग :

यस विभाग अन्तर्गत अनुसन्धान महाशाखा, अनुगमन महाशाखा, अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि अनुगमन महाशाखा र कानून महाशाखा रहेका छन् ।

२. संवर्द्धन विभाग :

यस विभाग अन्तर्गत संवर्द्धन महाशाखा, सामूहिक अधिकार महाशाखा र लैडगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण महाशाखा रहेका छन् ।

३. प्रशासन, योजना तथा अर्थ विभाग :

यस विभाग अन्तर्गत योजना, नीति तथा आन्तरिक मूल्याङ्कन महाशाखा, प्रशासन महाशाखा र आर्थिक प्रशासन महाशाखा र अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध महाशाखा रहेका छन् ।

४. समन्वय विभाग :

यस विभाग अन्तर्गत वैठक समन्वय महाशाखा, प्रदेश कार्यालय समन्वय महाशाखा, सञ्चार, सूचना प्रविधि, प्रतिवेदन, प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा प्रकाशन महाशाखा र मानव अधिकार प्रशिक्षण प्रतिष्ठान रहेका छन् ।

(अ) महाशाखाहरूले सम्पादन गर्ने कार्यहरू :

(क) कानून महाशाखा

- कानून पुनरावलोकनसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- मानव अधिकारसम्बन्धी महत्वपूर्ण निर्णय प्रकाशन गर्ने
- आयोगलाई विपक्षी बनाई दर्ता भएका मुदामा बहस-पैरवी गर्ने,
- आवश्यक कानूनी मस्यौदा तयार गर्ने,
- कानूनी परामर्श प्रदान गर्ने,
- आयोगले तोकेका कानूनसम्बन्धी अन्य कार्यहरू गर्ने ।

(ख) अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि अनुगमन महाशाखा

- अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि कार्यान्वयन अवस्थाको अनुगमन गर्ने,
- मानव अधिकार राष्ट्रिय कार्ययोजनासम्बन्धी अनुगमन गर्ने,
- विश्वव्यापी आवधिक समीक्षासम्बन्धी अनुगमन गर्ने,
- महासन्धि अनुमोदनको लागि आयोगले गर्ने सिफारिससम्बन्धी कार्य गर्ने,
- राज्यले तयार गरेको State Report उपर सुझाव तयार गर्ने,
- मानव अधिकारको समग्र अवस्थाको अनुगमन गर्ने ।

(ग) अनुसन्धान महाशाखा

- मानव अधिकार उल्लङ्घनसम्बन्धी उजुरी ग्रहण गर्ने,
- मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनामा अनुसन्धान/अनुगमन गर्ने,
- अनुसन्धान सम्पन्न भइसकेका उजुरीहरू निर्णयार्थ आयोगमा पेश गर्ने,
- निर्णय लेखन गर्ने,
- मानव अधिकार उल्लङ्घनका सम्बन्धमा आयोगको निर्णयबमोजिम पत्राचार/ताकेता गर्ने,
- उजुरी, कारवाहीसम्बन्धी अन्य कार्यहरू गर्ने ।

(घ) संवर्द्धन महाशाखा

- मानव अधिकार शिक्षासम्बन्धी कार्यक्रम गर्ने,
- मानव अधिकारसम्बन्धी चेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने,
- मानव अधिकारसम्बन्धी वकालतको कार्य गर्ने,
- मानव अधिकारका विषयमा सूचनामूलक/शिक्षामूलक सामग्रीको निर्माण तथा वितरण गर्ने,
- मानव अधिकारसँग सम्बन्धित सङ्घ-संस्थाहरूसँग समन्वय/सहकार्यसम्बन्धी कार्य गर्ने ।

(ङ) लैझिगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण महाशाखा

- लैझिगिक तथा समाजिक विभेद हटाउन पहल गर्ने,
- महिलाको मानव अधिकारको अवस्थाबारे बहस पैरवी गर्ने,
- राज्यका हरेक तहमा महिला तथा अन्य सीमान्तीकृत समुदायको सहभागितामा अभिवृद्धि गर्न पहल गर्ने,
- महिला विरुद्ध हुने हिंसा तथा सीमान्तीकृत समुदायको मानव अधिकार हनन् विरुद्धमा कार्य

गर्ने,

- महिला र पछाडि पारिएका समुदायको न्यायमा पहुँच वृद्धि गर्ने,
- महिला तथा समाजिक रूपमा पछाडि पारिएका समुदायको क्षेत्रमा काम गर्ने सङ्घ-संस्थासँग सहकार्य समन्वय गर्ने ।

(च) सामूहिक अधिकार महाशाखा

- सामूहिक अधिकार (आदिवासी जनजाति, अल्पसङ्घ्यक, जेष्ठ नागरिक, जातीय विभेद विरुद्धको अधिकार, मानसिक स्वास्थ्य, लैडगिक तथा यौनिक अल्पसङ्घ्यक, HIV प्रभावित आदि...) को प्रवर्द्धनका लागि गोष्ठी अन्तरकिया, छलफल, कार्यशाला तथा प्रशिक्षण गर्ने,
- सामूहिक अधिकारको अवस्थाका सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने,
- सामूहिक अधिकारको संरक्षण र सम्बद्धनका लागि आवश्यक कार्यहरू गर्ने,
- कानून महाशमखासँगको समन्वयमा सामूहिक अधिकारको सुनिश्चितताका लागि कानून पुनरावलोकनसम्बन्धी आवश्यक कार्य गर्ने ।

(छ) योजना, नीति तथा आन्तरिक मूल्याङ्कन महाशाखा

- रणनीतिक योजना निर्माण गर्ने,
- वार्षिक कार्यक्रम र योजना तयार गर्ने,
- कार्ययोजना कार्यान्वयन अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने,
- चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने,
- प्रगति समीक्षा कार्यक्रम गर्ने,
- कार्यक्रम र योजनाका सम्बन्धमा योजना आयोग र अर्थ मन्त्रालयसँग समन्वय गर्ने,
- आयोगको नीति तर्जुमा गर्ने ।

(ज) प्रशासन महाशाखा

- आयोगको जनशक्ति व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- कार्यालय व्यवस्थापन र सरसफाइसम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने,
- सार्वजनिक खरिदसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- आयोग अन्तर्गतका भौतिक साधनहरूको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने र आवश्यकतानुसार मर्मत सम्भार तथा रेखदेख गर्ने, गराउने,
- आयोगको सवारी व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- दैनिक र भैपरी आउने अन्य कामहरू गर्ने ।

(झ) आर्थिक प्रशासन महाशाखा

- आयोगको वार्षिक बजेट निर्माण गर्ने,
- बजेट बाँडफाँड तथा अखिलयारी प्रदानसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- आर्थिक कारोबारको लेखा राख्ने तथा आर्थिक प्रतिवेदन तयार गर्ने,
- आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरीक्षण र वेर्कजु फ्लॉटसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- दातृ संस्थाबाट आएको बजेटको छुट्टै हिसाव तथा आर्थिक प्रतिवेदन तयार गर्ने,
- आर्थिक अनुशासन कायम गर्ने,
- वित्तीय स्रोत तथा असरसम्बन्धी अभिलेखन गर्ने ।

(अ) अन्तर्राष्ट्रीय सम्बन्ध महाशाखा

- अन्तर्राष्ट्रीय सम्बन्धसम्बन्धी काम गर्ने,
- APF, UN Agencies र मानव अधिकारसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रीय सङ्गठन-संस्थासँग समन्वय गर्ने,
- कुटनीतिक नियोगसँग आवश्यक समन्वय गर्ने ।

(ट) सञ्चार, सूचना प्रविधि, प्रतिवेदन, प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा प्रकाशन महाशाखा

- आयोगका सूचनालाई सञ्चार माध्यम समक्ष पुऱ्याउने,
- प्रेस विज्ञप्ति / प्रेस नोट तयार गर्ने,
- पत्रकार सम्मेलनको तयारी गर्ने,
- मानव अधिकारपत्र सम्पादन गर्ने,
- मानव अधिकारसम्बन्धी समाचारको अनुगमन गर्ने,
- Server System र कम्प्युटर मर्मत गर्ने,
- आयोगका Facebook, Twitter, Website Update गर्ने,
- आयोगका कर्मचारीहरूको विद्युतीय हाजिरीको रेकर्ड राख्ने,
- आयोगका प्रकाशनमा डिजाइन तथा लेआउटका सम्बन्धमा सहयोग गर्ने,
- सूचना प्रविधिसम्बन्धी नीति र योजनाको निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्ने,
- CMRS प्रणाली सञ्चालनसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने,
- मानव अधिकारसम्बन्धी विषयगत प्रतिवेदनमा आवश्यक कार्य गर्ने,
- आयोगबाट प्रकाशन हुने अन्य प्रकाशनहरूसम्बन्धी कार्य गर्ने ।

(ठ) प्रदेश कार्यालय समन्वय महाशाखा

- केन्द्र, प्रदेश तथा प्रदेश शाखा कार्यालयबिच समन्वय गर्ने,
- प्रदेश तथा प्रदेश शाखा कार्यालयको मासिक प्रतिवेदन सङ्कलन र विश्लेषण गर्ने,
- केन्द्र, प्रदेश तथा प्रदेश शाखा कार्यालयबिच कार्य सम्पादनमा सहजता ल्याउन सहयोग पुऱ्याउने ।

(ड) वैठक समन्वय महाशाखा

- मानव अधिकार आयोगका सिफारिस कार्यान्वयनका लागि पहल गर्ने,
- आन्तरिक र बाह्य समन्वय गर्ने,
- आयोगको वैठकका प्रस्ताव तथा माइन्यूट तयार गर्न सचिवालयलाई सहयोग गर्ने ।

४. आयोगबाट प्रदान गरिने सेवा :

- मानव अधिकारको उल्लङ्घनका सम्बन्धमा उजुरी लिने, अनुसन्धान गर्ने, दोषीलाई कारवाही र पीडितलाई क्षतिपूर्तिका लागि नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने,
- मानव अधिकार अवस्थाको अनुगमन गर्ने र अनुगमनबाट देखिएका तथ्यको आधारमा सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरूबारे नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने,
- तालिम, गोष्ठी, अन्तरक्रियाका माध्यमबाट मानव अधिकार शिक्षा प्रवर्द्धन गर्ने,
- मानव अधिकारसम्बन्धी कानूनहरूको पुनरावलोकन गरी सुधारका लागि सिफारिस गर्ने,

- नेपाल पक्ष भएका मानव अधिकारसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सन्धिहरूको कार्यान्वयन अवस्थाको अनुगमन गरी प्रभावकारी कार्यान्वयका लागि नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने,
- मानव अधिकारसम्बन्धी अन्य कार्यहरू गर्ने ।

५. आयोगका विभागीय प्रमुख/ महाशाखा प्रमुखहरु

सि.नं.	विभाग/ महाशाखा	प्रमुखको नाम	पद
१	प्रशासन, योजना तथा अर्थ विभाग	डा. टीकाराम पोखरेल	सह-सचिव
२	संरक्षण विभाग	दीपकजड्गाध्वज कार्की	सह-सचिव
३	संवर्द्धन विभाग	नवराज सापकोटा	सह-सचिव
४	समन्वय विभाग	सम्भना शर्मा	सह-सचिव
५	अनुसन्धान महाशाखा	लोकनाथ बास्तोला	उप-सचिव
६	अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि अनुगमन महाशाखा	मञ्जु खतिवडा	उप-सचिव
७	अनुगमन महाशाखा	-	-
८	सामूहिक अधिकार महाशाखा	हरिप्रसाद ज्ञावाली	उप-सचिव
९	योजना, नीति तथा आन्तरिक मूल्याङ्कन महाशाखा	पवन भट्ट	उप-सचिव
१०	वैठक समन्वय महाशाखा	मायादेवी शर्मा	उप-सचिव
११	कानून महाशाखा	सोमनाथ सुवेदी	उप-सचिव
१२	लैड्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण महाशाखा	रेगम महर्जन	मा.अ.अ.
१३	प्रशासन महाशाखा	घनश्याम भण्डारी	मा.अ.अ.
१४	आर्थिक प्रशासन महाशाखा	जितेन्द्र कार्की	लेखा अधिकृत
१५	संवर्द्धन महाशाखा	दीपेन्द्रबहादुर सिंह	मा.अ.अ.
१६	सञ्चार, सूचना प्रविधि, प्रतिवेदन, प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा प्रकाशन महाशाखा	कैलाश कुमार शिवाकोटी	मा.अ.अ.
१७	अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध महाशाखा	कमल थापा क्षेत्री	मा.अ.अ.
१८	प्रदेश कार्यालय समन्वय महाशाखा	रमेशकुमार थापा	मा.अ.अ.
१९	मानव अधिकार प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	-	-

६. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि :

- १० पेजसम्मको सूचना निःशुल्क प्राप्त हुने र सोभन्दा माथि भएमा प्रति पेज रु. ५/- (पाँच)

दस्तुर लाग्ने,

- सूचनाको प्रकृति हेरी बढीमा १५ दिनसम्मको अवधि लाग्ने,
- आयोगका प्रकाशनहरू निःशुल्क वितरण हुने,
- सूचना बाहेक अन्य प्रकृतिका सेवा प्राप्त गर्ने अवधि कामको प्रकृतिअनुसार फरक-फरक हुने ।

७. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी :

- आयोगमा परेका उजूरीका सम्बन्धमा अनुसन्धानपश्चात् आयोगबाट निर्णय हुने,
- नेपाल सरकारलाई गरिने सिफारिसहरूका सम्बन्धमा आयोगले निर्णय गर्ने,
- नीतिगत विषयमा आयोगबाट र प्रशासनिक तथा आर्थिक विषयमा सचिवबाट निर्णय हुने ।

८. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी :

- नीतिगत तहमा माननीय अध्यक्ष श्री तप बहादुर मगर
- प्रशासनिक तहमा का.मु. सचिव श्री मुरारिप्रसाद खरेल

९. सम्पादन गरिएका कामको विवरण :

(२०७९ वैशाखदेखि २०७९ असार मसान्तसम्म)

९.१. अनुसन्धानसम्बन्धी कार्यहरू :

१. यस अवधिमा आयोगको बैठक १७ पटक बसी १३३ उजूरीहरु उपर निर्णय भएको ।
२. निर्णय र फैसला लेखन भइसकेका २९ थान पुराना फाइलहरूमा पञ्जिका तयार गरी अभिलेखालयमा बुझाइएको ।
३. प्रदेश तथा प्रदेश शाखा कार्यालयबाट निर्णयका लागि पठाइएका फाइलहरूका सम्बन्धमा आवश्यक कार्य गरिएको ।
४. आयोगबाट निर्णय भएका उजूरी फाइलहरूको सम्बन्धमा Hard Copy and Soft Copy Minute तयार गरी रुजु गरिएको र सिफारिसहरूका हकमा सम्बन्धित निकायमा पत्राचार गरिएको ।
५. आयोगमा रहेका उजूरीहरूको सम्बन्धमा ३ पटक अनुगमन र १ पटक अनुसन्धानमा टोली खटिई तोकिएको कार्य पूरा गरिएको ।
६. प्राप्त उजूरीहरु आयोगको सम्बन्धित प्रदेश र प्रदेश शाखा कार्यालयमा पठाइएको ।
७. पीडित तथा प्रभावितहरूलाई मनोविमर्श प्रदान गरिएको ।
८. डेलिगेशन मार्फत प्राप्त उजूरीहरूको सम्बोधन गरिएको ।
९. प्रदेश तथा प्रदेश शाखा कार्यालयबाट अनुसन्धान सम्पन्न भई निर्णयका लागि प्राप्त भएका १५२ वटा उजूरीका सम्बन्धमा आवश्यक कार्य गरिएको ।

२०७९ वैशाखदेखि असार मसान्तसम्ममा भएका निर्णयको विवरण :-

महिना	सिफारिस		तामेली	खारेज	जम्मा फछ्यौट	पुनः पेश गर्ने	जम्मा निर्णय
	नीतिगत	उजुरीगत					
वैशाख	१	३	१६	१	२०	-	२०
जेठ	-	३०	३१	-	६१	६	६७
असार	३	१४	२०	१	३८	८	४६
जम्मा	४	४७	६७	२	११९	१४	१३३

नोट : एउटा उजूरीमा नीतिगत र उजुरीगत दुवै सिफारिस भएकाले सिफारिस सङ्ख्या १ थप भएको (वैशाख महिनामा)

९.२. अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि अनुगमनसम्बन्धी कार्यहरू

क्र.सं.	कार्यक्रमको विषय	कार्यक्रम भएको मिति	स्थान
१.	स्थानीय तह निर्वाचन, २०७९ को सन्दर्भमा मतगणना स्थलहरूको अनुगमन।	२०७९ जेठ ३ गते	ललितपुर र काठमाडौं
२.	Leadership and Democracy विषयक तालिम मा सहभागी।	२०७९ जेठ १५ गते देखि २० गतेसम्म।	काठमाडौं
३.	निहारिका राजपूतले गरेको आमरण अनसनको स्थलगत अनुगमन।	२०७९ जेठ २९ गते	काठमाडौं
४.	एकल महिला सम्बन्धी राज्यको नीति र सर्वोच्चको फैसलाको खोजमूलक अध्ययन अनुगमन सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम।	२०७९ असार १ गते	ललितपुर
५.	CEDAW Committee बाट प्राप्त सुझावहरूको कार्यान्वयन अवस्थाका सम्बन्धमा छलफल कार्यक्रममा सहभागी।	२०७९ असार ३ गते	काठमाडौं
६.	सङ्क्रमणकालीन न्यायका सम्बन्धमा परामर्श कार्यक्रममा सहभागी भएको।	२०७९ असार ७ गते	बाँके, नेपालगञ्ज
७.	विश्वव्यापी आवधिक समीक्षाको सम्बन्धमा सरकारले तयार गर्ने कार्ययोजना सम्बन्धी छलफल कार्यक्रममा सहभागी भई प्रस्तुतीकरण गरेको।	२०७९ असार ९ र १० गते	काभ्रेपलाञ्चोक, धुलिखेल
८.	पाँचौं मानव अधिकार राष्ट्रिय कार्ययोजना सम्बन्धी छलफल कार्यक्रममा सहभागी भएको।	२०७९ असार १३ गते	काभ्रेपलाञ्चोक, बेचानचोक गा.पा.

९.३. संवर्द्धनात्मक कार्यहरू :

- आयोगको २३ औं स्थापना दिवश मनाउनको निमित्त कार्य विभाजन तथा पूर्व तयारी बैठक मिति २०७९/२/४ गते सम्पन्न ।
- २०७९/२/१३ गते आयोगको २३ औं स्थापना दिवस कार्यक्रम सम्पन्न ।
- २०७९/०३/०६ गते मानव अधिकार रक्षक सम्बन्धी तेस्रो राष्ट्रिय सम्मेलनको पूर्व तयारी बैठक सम्पन्न ।
- २०७९/०३/९ र १० गते मानव अधिकार रक्षक सम्बन्धी तेस्रो राष्ट्रिय सम्मेलन सम्पन्न ।

९.४. लैझिक तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी कार्यहरू:

- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगद्वारा संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार समितिमा पेश गरिने बालअधिकार सम्बन्धी आवधिक प्रतिवेदनको मस्यौदालाई अन्तिम रूप दिनका लागि कार्यशाला सम्पन्न गरी सुझाव सङ्कलन गरिएको ।
- स्थानीय तह सदस्य निर्वाचन, २०७९ मा मानव अधिकार अवस्थाको अनुगमन कार्यमा संलग्न भएको ।
- संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सीड कमिटीको छैठौं आवधिक प्रतिवेदन उपर नेपाललाई प्राप्त सिफारिसको कार्यान्वयनको अवस्थाका सम्बन्धमा छलफल कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको ।
- लैंगिक हिंसा सम्बोधनमा OCMC को भूमिका विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरिएको ।

९.५ योजना तथा नीतिसम्बन्धी कार्यहरू :

- आ.व. २०७८/०७९ को कार्यक्रम तथा वार्षिक समीक्षा मिति २०७९ साल असार द गते सम्पन्न गरेको ।

९.६ सामूहिक अधिकारसम्बन्धी कार्यहरू :

आदिवासी जनजातिको अधिकार

- प्रस्तावित पूर्वपश्चिम रेल मार्गको काँकडभिट्टा-इनरुवा खण्डमा आदिवासी जनजाति लगायतको मानव अधिकार अवस्था अनुगमन र लक्षित समूह छलफल सम्पन्न गरिएको ।
- रेलमार्ग र आदिवासी जनजातिको अधिकार सम्बन्धमा रेल विभागसँग छलफल गरिएको ।
- आदिवासी जनजातिको समाधिस्थलमा रंगशाला र आदिवासी जनजातिको अधिकारका सम्बन्धमा अनुगमन र लक्षित समूह छलफल गरिएको ।
- धिमाल समुदायको ग्रामथान र जनजातिको अधिकार अनुगमन र लक्षित समूह छलफल सम्पन्न भएको ।

- मातृभाषा संरक्षण र संवर्द्धन तथा नयाँ नेपाल पत्रिका प्रकाशन सम्बन्धका छलफल/बैठक सम्पन्न भएको ।
- मकवानपुर, चितवन र नवलपरासी जिल्लाहरुमा आदिवासीको अधिकार अवस्थाका सम्बन्धमा सम्बन्धमा अनुगमन गरिएको ।
- मोरड र भापा जिल्लामा विकासले आदिवासीको अधिकारमा पारेको प्रभाव विषयमा अनुगमन गरिएको ।
- मकवानपुर, चितवन र नवलपरासी जिल्लामा आदिवासीको अधिकार अवस्थामा सम्बन्धमा अनुगमन गरिएको ।

अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार

- रोल्पा र नवलपुर जिल्लाका जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला अदालत, जिल्ला प्रहरी कार्यालय र सरोकारवाला निकायका प्रमुखहरुसँग छलफल तथा अन्तरक्रिया गरी अपाङ्गता अधिकारका विषयमा जानकारी लिने कार्य गरिएको ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धी प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्य गरेको साथै राष्ट्रिय प्रतिवेदन प्रकाशोनमुख रहेको ।
- राष्ट्रिय अपाङ्गता महासंघ, कोशिश नेपाल र एजिञ्ज नेपालका प्रमुखहरुसँग छलफल गरिएको ।
- मिति २०७९/२/२६ गते यौनिक अल्पसङ्ख्यक र यौनकर्मीहरुसँग छलफल गरएको ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको पहुँचयुक्त भौतिक संरचना तथा सञ्चार सेवा निर्देशिका, २०६९ कार्यान्वयन अवस्था सम्बन्धी कार्यक्रममा सहभागी भएको ।

आप्रवासी कामदारको अधिकार

- बझाड, डेल्घुरा, डोटी, कञ्चनपुर र कैलाली जिल्लाबाट भारतमा श्रम गर्न जाने नेपाली श्रमिकको मानव अधिकार विषयमा स्थलगत अनुगमन, लक्षित समूह छलफल, मुख्यसूचक अन्तरवार्ता, जिल्ला तथा सुदूरपश्चिम प्रादेशिक अन्तरक्रिया र नेपाल भारत सीमा अनुगमन गरिएको ।
- दैलेख र सुखेतबाट भारत श्रम गर्न जाने नेपाली श्रमिकको मानव अधिकार विषयमा स्थलगत अनुगमन, लक्षित समूह छलफल, मुख्यसूचक अन्तरवार्ता र जिल्ला तथा कर्णाली प्रादेशिक अन्तरक्रिया गरिएको ।
- बाँके, कपिलवस्तु र रुपेन्देहीबाट भारत श्रम गर्न जाने नेपाली श्रमिकको मानव अधिकार विषयमा स्थलगत अनुगमन, लक्षित समूह छलफल, मुख्यसूचक अन्तरवार्ता, जिल्ला तथा लुम्बिनी प्रादेशिक अन्तरक्रिया तथा नेपाल भारत सीमा अनुगमन गरिएको ।
- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगका माननीय अध्यक्षज्यू श्री तप बहादुर मगरको नेतृत्वमा यस आयोग र मानव अधिकार आयोग मलेसिया विच आप्रवासी नेपाली श्रमिकहरुको मानव अधिकार संरक्षणका लागि मार्च २८, २०२२ मा मलेसियामा द्विपक्षीय समझदारीपत्र हस्ताक्षर सम्पन्न भएको ।

वातावरण र मानव अधिकार

- जलवायू परिवर्तनले मानव जीवनमा पारेका असरहरु र त्यसका सम्भावित समाधानहरु विषयक छलफल तथा अन्तक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको ।
- वातावरण र मानव अधिकार विषयमा नेपाल सरकारलाई गरिएका सिफारिसको कार्यान्वयन अवस्थाको डेस्क मोनिटरिङ तथा वातावरण र मानव अधिकार विषयमा परेका उजुरीहरुको सम्बन्धमा आवश्यक कार्य गरेको ।
- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग र राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको संयुक्त आयोजना र द एशिया फाउण्डेशनको सहकार्यमा विश्व वातावरण दिवसको सन्दर्भ पारेर सङ्घीय संरचनामा मानव अधिकारको दृष्टिकोणबाट प्राकृतिक स्रोतको व्यवस्थापन विषयक एक दिवसीय छलफल कार्यक्रम सम्पन्न भएको ।

जेष्ठ नागरिकको अधिकार

- मिति २०७९ बैशाख ६ गते देखि १५ जेष्ठसम्म म्यागदी, बागलुड, पर्वत र स्याङ्गजा जिल्लाका बेनी न.पा, रघुगंगा, अन्नपूर्ण, काठेखोला, बडिगाड गा.पा बागलुड न.पा.मोदी र जलजला गा.पा, कुस्मा न.पा, पुतली बजार न.पा., आधीखोला गा.पा र फेदीखोला गा.पा.मा जेष्ठ नागरिकहरुको अधिकार अवस्थाका सम्बन्धमा अनुगमन गरिएको । अनुगमन पश्चात जेष्ठ नागरिकहरुसँग अन्तरक्रिया र छलफल कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको ।
- जेष्ठ नागरिकहरुको अधिकार सम्बन्धमा अनुगमन, भेटघाट, छलफलका आधारमा तथ्यहरु सङ्कलन गरी प्रतिवेदन तयारीको कार्य भैरहेको ।
- निर्वाचन अनुगमनका दुई प्रारम्भिक प्रतिवेदनहरु तयार गरेको ।
- जेष्ठ नागरिकहरुको प्रदेशस्तरीय प्रतिवेदन लेखनको कार्य गरेको ।

मानव बेचविखन :

- मानव बेचविखन सम्बन्धी राष्ट्रिय प्रतिवेदनको अन्तिम मस्यौदा आयोगमा पेश गरेको ।
- मानव बेचविखन सम्बन्धी राष्ट्रिय प्रतिवेदनको परिमार्जनका लागि कार्य भइरहेको ।
- मनोरञ्जन क्षेत्रमा कार्यरत श्रमिकहरुको दोस्रो राष्ट्रिय सम्मेलनको समानान्तर सत्रमा सहभागिता जनाइएको ।
- ४ वटा मानव बेचविखन सम्बन्धी घटनाहरुको अनुसन्धान सम्पन्न गरी निर्णयका लागि पेश भएको ।
- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागबाट भैरहेको मानव बेचविखन र भ्रष्टाचार सम्बन्धी अनुसन्धान प्रतिवेदनका लागि पठाइएको प्रश्नावलीको जवाफ तयार गरी पेश गरेको ।
- तेरे देश होम सँग सम्बन्धित Netherland sf Scholar Krista Blair समेत २ जना विदेशी नागरिकहरुसँग भेटी मानव बेचविखनको अवस्था र आयोगको भूमिकाका विषयमा छलफल गरेको ।

- विटेनकी पत्रकार Heather Galloway सँग मानव बेचविखनको अवस्थाका सम्बन्धमा टेलिफोन वार्ता गरेको र निजलाई आयोगको आ.ब. २०७५/०७६ को मानव बेचविखन सम्बन्धी राष्ट्रिय प्रतिवेदनको E-Copy उपलब्ध गराएको ।
- आयोगमा इन्टर्न गरेका विद्यार्थीहरुलाई मानव बेचविखन र आयोगको भूमिकाका विषयमा जानकारी गराएको ।
- विभिन्न सञ्चार माध्यमबाट मानव बेचविखनको सम्बन्धमा गरिएका सोधपुक्षमा जानकारी उपलब्ध गराइएको ।
- मानव बेचविखन विरुद्धका विभिन्न ५ वटा कार्यक्रमहरुमा सहभागी भएको ।

विकास र मानव अधिकार

- विकास र मानव अधिकार विषयमा प्रदेश नं. १ स्तरीय प्रादेशक अन्तरक्रिया कार्यक्रमको व्यवस्थापन तथा सञ्चालन गरिएको ।
- दैलेखमा विकास र मानव अधिकार विषयमा अनुगमन, लक्षित समूह तथा जिल्लास्तरीय अन्तरक्रिया सम्पन्न भएको ।
- भेरी बबई डाइभर्सन र स्थानीयवासीको मानव अधिकार विषयमा अनुगमन गरिएको ।

शरणार्थी सम्बन्धी अधिकार

- शरणार्थी अधिकारका सम्बन्धमा इन्हुरेड ईन्टरनेशनलसँग छलफल सम्पन्न भएको ।
  - तिब्बती शरणार्थीहरुसँग छलफल भएको ।
  - शहरी शरणार्थीसँग उनीहरुको समस्याका सम्बन्धमा छलफल सम्पन्न भएको ।
  - शरणार्थी समस्याका सम्बन्धमा आयोगले गरेको पहल र अब गर्नु पर्ने कार्यका विषयमा गृह मन्त्रालयमा छलफल गरिएको ।
- शरणार्थीको अधिकारका विषयमा प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयार गरिएको ।

व्यवसाय र मानव अधिकार

- व्यवसाय मानव अधिकारका विषयमा कर्णाली प्रदेशमा प्रादेशिक अन्तरक्रिया सम्पन्न भएको ।

९.७ कानूनसम्बन्धी कार्यहरू :

- आयोगलाई विपक्षी बनाई दायर भएका मुद्दामामिलाका सम्बन्धमा आवश्यक कार्य गरेको,
- कानूनी राय प्रदान गरेको ।
- आयोगसँग सम्बन्धित निर्देशिका तथा नियमावलीको मस्यौदा सम्बन्धी कार्य गरेको ।

९.८ बैठक सम्बन्धित कार्यहरू :

- २०७९/०१/१२ गते जलवायु परिवर्तन र मानव अधिकारको विषयमा कार्यक्रम सम्पन्न

भएको ।

- २०७९/०१/२० गते माननीय अध्यक्षज्यूले नेपाल पत्रकार महासङ्घको केन्द्रीय कार्यालयमा प्रविधि नियन्त्रित पत्रकारिता भन्ने नाराका साथ आयोजित कार्यक्रममा प्रमुख अतिथिको रूपमा मन्तव्य प्रदान गर्नुभएको ।
- २०७९/०१/२७ गते इजरायल—नेपाल दौत्य सम्बन्ध स्थापनाको उपलक्ष्यमा आयोजित कार्यक्रममा माननीय अध्यक्षज्यूको उपस्थिति रहेको ।
- २०७९/०२/१० गते गंगामाया अधिकारीको न्याय प्राप्तिका लागि वरिष्ठ पीडितशास्त्री शंकर कुमार श्रेष्ठसँग वैठक सम्पन्न भएको ।
- २०७९/०३/०२ गते एकल महिला समूहको मानव अधिकार अवस्थाबारे वैठक सम्पन्न भएको ।
- २०७९/०३/०७ गते मानव अधिकार शिक्षामा सरोकारवालाहरुको भूमिका विषयक अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको ।

९.९ प्रशासनिक कार्यहरू :

- कर्मचारीहरुको हाजिरी, विदाको रेकर्ड र व्यक्तिगत विवरण नियमित रूपमा अद्यावधिक गरिएको,
- कार्यालयका भौतिक सामग्रीहरुको मर्मत सम्बन्धी कामहरु गरेको,
- आयोगवाट प्रकाशन हुने विभिन्न छपाई सम्बन्धी कार्य गरिएको,
- खरिद सम्बन्धी कार्य गरेको,
- सरसफाईसँग सम्बन्धित कार्यहरु गरिएको,
- खानेपानीको बन्दोवस्त गरिएको,
- सवारी साधनहरुको मर्मत सम्भार सम्बन्धी कार्य गरेको,
- मानव अधिकारका विभिन्न सवालहरुमा उजुरी दिन आउने र ज्ञापनपत्र बुझाउन आउने व्यक्ति तथा समूहको सुरक्षा व्यवस्थापनका कार्यहरु गरिएको,
- आयोगका प्रकाशनहरुको प्राप्ति र वितरणको रेकर्ड अद्यावधिक गरिएको,
- आयोगको लागि फर्निचरहरु खरिद गरिएको,
- जिन्सी सामानहरुको खरिद, दाखिला तथा निकासा लगायतका अभिलेखीकरण गरिएको,
- विभिन्न कार्यका लागि कर्मचारी मनोयन सम्बन्धी कार्यहरु भएको,
- आयोगको सभाहल तथा बाहिर हुने कार्यक्रमको लागि चिया, खाजा, व्यानर तथा अन्य व्यवस्थापन गरेको ।
- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग केन्द्रीय कार्यालय हरिहरभवनबाट पुल्चोकस्थित कर्मचारी सञ्चयकोषको भवनमा सार्ने कार्य भइरहेको र त्यसको लागि आवश्यक कामहरु गरेको ।
- पदाधिकारी र कर्मचारीहरुका लागि आवश्यकतानुसार हवाई टिकटको व्यवस्थापन गरेको ।

९.१० सञ्चार, सूचना प्रविधि, प्रतिवेदन, प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा प्रकाशन सम्बन्धी कार्यहरू :

प्रेस विज्ञप्ति/प्रेस नोट

विज्ञप्तिको शीर्षक		मिति	
१	घोषणा पत्रमा मानव अधिकारको विषय समावेश गर्न आग्रह	प्रेस-विज्ञप्ति ६ वैशाख, २०७९	नागरिक तथा मानव अधिकार/आर्थिक, सामाजिक सांस्कृतिक अधिकार लगायत सबै मानव अधिकारका विषयहरू
२	स्थानीय तह निर्वाचनमा महिलाको समानुपातिक प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्न आग्रह	प्रेस-विज्ञप्ति ७ वैशाख, २०७९	महिला अधिकार
३	यौनजन्य हिंसा तथा बलात्कारका घटनाहरूको प्रभावकारी अनुसन्धान गर्न आग्रह	प्रेस-विज्ञप्ति ११ जेठ, २०७९	महिला अधिकार/बाल अधिकार
४	जबरजस्ती करणीमा हदम्यादसम्बन्धी व्यवस्थालाई पीडितमैत्री बनाउन आग्रह	प्रेस-विज्ञप्ति १३ जेठ, २०७९	महिला अधिकार/बाल अधिकार
५	रोल्पा जिल्ला कारागारमा मृत्यु भएको घटनाको आयोगद्वारा अनुसन्धान शुरू	प्रेस-विज्ञप्ति २० जेठ, २०७९	नागरिक तथा राजनीतिक अधिकार/न्याय प्रशासन
६	सङ्घीय संरचनामा मानव अधिकारको दृष्टिकोणबाट प्राकृतिक श्रोतको व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्तरक्रिया	प्रेस-नोट २३ जेठ, २०७९	आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकार
७	यातना विरुद्धको अधिकार सुनिश्चित गर्न आग्रह	प्रेस-विज्ञप्ति ११ असार, २०७९	यातना विरुद्धको अधिकार

- मानव अधिकार जर्नल (संवाहक) २०४० अड्क प्रकाशन गरिएको ।
- स्थानीय तह निर्वाचनको क्रममा ३ वटा पत्रकार सम्मेलनहरू सम्पन्न गर्नुका साथै सूचना तथा सञ्चार व्यवस्थापन समितिमा रही नियमित सञ्चार अनुगमन, निर्वाचन अनुगमनको लागि जिल्लामा खटिएका अनुगमन टोलीहरूसँग नियमित सम्पर्क गरी सूचना तथा जानकारी लिने कार्य गरेको ।
- अनुगमन टोलीबाट प्राप्त तथ्य एवम् सञ्चार अनुगमनको क्रममा प्राप्त सूचनाहरूको आधारमा पत्रकार सम्मेलनको लागि प्रस्तुत गरिने विषयवस्तु तयार गरी आयोगका पदाधिकारीहरू, सचिव, सहसचिव समक्ष अन्तिम रूप दिनका लागि पेश गरेको र सोही आधारमा विषयवस्तु तयार गरेको ।

- स्थानीय तहको निर्वाचनको क्रममा मानव अधिकारको दृष्टिकोणबाट अनुगमन गर्न मुगु र जुम्ला जिल्लामा खटिएको ।
- आयोगमा प्रयोग भएका website, antivirus तथा आयोगमा प्रयोग भइरहेका कम्प्यूटर वा अन्य उपकरणहरु मर्मत गर्न AMC को लागि आवश्यक कार्य गरी तेस्रो पक्षसँग करार गरिएको ।
- एस.एस.एस र फेसबुकबाट आयोगको Mobile Apps प्रवर्द्धन गरिएको ।
- आयोगमा भएको CMRS को Reengineering गर्ने Developer सँग सम्पर्क राखी सो सफ्टवेयर उपर सुभाव सङ्कलन गरेको ।
- आयोगमा भएको CMRS सफ्टवेयरलाई पुनः सुचारु गर्ने आवश्यक कार्य गरेको ।
- Zoom Meeting Host गर्नुका साथै बैठकमा सहभागी भएको ।
- आयोगको मोबाइल एपमा प्राप्त भएका उजुरी सम्बन्धित कार्यालयमा पठाएको ।
- सूचना प्रविधि तथा वेवसाइट इकाइबाट गरिने नियमित कार्यहरुमा आयोगमा भएका कम्प्यूटर, नेटवर्क, सरभर तथा अन्य विद्युतीय उपकरणहरुको परीक्षण र व्याक अप सम्बन्धी समस्याहरुको समाधान गरेको ।
- आयोगको प्रकाशन, प्रेस विज्ञप्ति/नोट, सूचना, अपिल, महत्वपूर्ण कार्यक्रमका फोटोहरू नियमित रूपमा आयोगका वेवसाइट, फेसबुक तथा ट्वीटरमा अपडेट गरेको ।

९.११. अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धसम्बन्धी कार्यहरू :

९.१२. प्रदेश कार्यालय समन्वयसम्बन्धी कार्यहरू :

- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग मध्ये प्रदेश कार्यालय जनकपुर र प्रदेश नं १ कार्यालय विराटनगरमा मिति २०७९/०२/२३ देखि २७ सम्म कार्यालयहरुको काममा एकरुपता तथा समन्वय सम्बन्धी निरीक्षण भ्रमण तथा छलफल कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको ।
- स्थानीय तह निर्वाचनको अनुगमनका लागि खटिएको ।

१०. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद :

- श्री मुरारिप्रसाद खरेल—का.मु.सचिव
- प्रवक्ता : डा. श्री टीकाराम पोखरेल—सहसचिव
- सूचना अधिकारी : श्री सोमनाथ सुवेदी—उपसचिव

११. ऐन, नियम वा निर्देशिकाको सूची :

- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग ऐन, २०६८
- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग (उजुरी कारबाही तथा क्षतिपूर्ति निर्धारण) नियमावली, २०६९

- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगका कर्मचारीहरूको सेवा, सर्त र सुविधासम्बन्धी नियमावली, २०७२
- राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको आर्थिक प्रशासनसम्बन्धी नियमावली, २०७१
- अन्य विभिन्न निर्देशिका तथा नीतिहरू ।

१२. खर्चको फाँटवारी :

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग
कार्यालय कोड नं.: २१४००३४०१

खर्चको फाटवारी बैशाख महिनाको

म. ले. प. फा. न. २१०

आर्थिक वर्ष:- २०७८/७९

बजेट उपशीर्षक : राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग (प्रशासनिक खर्च समेत) [२१४०००११३]

खर्च/ वित्तीय सङ्केत नं	खर्चवित्तीय सङ्केतको नाम	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको निकासा	गत महिना सम्मको खर्च	यस महिनाको खर्च	यस महिना सम्मको खर्च	पेशकी	पेशकी बाहेक खर्च रकम	बाँकी बजेट
२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी	६९,४८५,०००.००	३३,५३९,६५७.०९	४२,१३३,०२६.२९	४,२९६,६८४.६०	४६,४२९,७१०.८९	०.००	४६,४२९,७१०.८९	२३,०५५,२८९.११
२११२१	पोशाक	१,५८०,०००.००	०.००	१,११०,०००.००	०.००	१,११०,०००.००	०.००	१,११०,०००.००	४७०,०००.००
२११३२	महंगी भत्ता	३,७६८,०००.००	१,५३८,८६६.६७	१,९८२,८६६.६७	२२२,०००.००	२,२०४,८६६.६७	०.००	२,२०४,८६६.६७	१,५६३,१३३.३३
२११३४	कर्मचारीको बैठक भत्ता	१४०,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१४०,०००.००
२११३९	अन्य भत्ता	८५,०००.००	१५,०००.००	१५,०००.००	०.००	१५,०००.००	०.००	१५,०००.००	७०,०००.००
२१२१२	योगदानमा आधारित निवृत्तभरण तथा उपदान कोष खर्च	४६७,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	४६७,०००.००
२१२१३	योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	८१०,०००.००	२८८,२२६.६७	३७०,६२६.६७	४१,२००.००	४११,८२६.६७	०.००	४११,८२६.६७	३९८,१७३.३३
२२१११	पानी तथा बिजुली	१,५४५,०००.००	३७४,५७७.०३	४७७,३९४.५७	१४९,७९४.५०	६२७,१८९.०७	०.००	६२७,१८९.०७	९१७,८१०.९३
२२११२	संचार महसुल	२,०७४,०००.००	४८५,१०४.२५	६७६,३०३.३१	३१०,६२९.१८	९८६,९३२.४९	०.००	९८६,९३२.४९	१,०८७,०६७.५१
२२२१२	इन्हन (कार्यालय प्रयोजन)	३,३५६,०००.००	२,८२०,१२३.८४	३,२९९,८३३.४९	०.००	३,२९९,८३३.४९	०.००	३,२९९,८३३.४९	५६,१६६.५१
२२२१३	सवारी साधन मर्मत खर्च	२,३५०,०००.००	१,७९८,९९४.१५	२,००४,७३९.१३	२९९,४३२.२५	२,३०४,१७१.३८	०.००	२,३०४,१७१.३८	४५,८२८.६२
२२२१४	बिमा तथा नवीकरण खर्च	१,८००,०००.००	१,०८७,२४९.११	१,४६१,८९९.११	१२०,७५४.००	१,५८२,५७३.११	१००,०००.००	१,४८२,५७३.११	२१७,४२६.८९

कुल जम्मा

१२९,८६६,०००.००

५०,११९,९०७.५३

६५,८९३,९४५.७३

१०,२१९,७६९.४२

७६,११३,७१५.१५

७८३,०००.००

७५,३३०,७१५.१५

५३,७५२,२८४.८५

अन्तिम बजेटको तलना (%प्रतिशतमा)

खर्च/वित्तीय सङ्केत नं	खर्च/वित्तीय सङ्केतको नाम	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्पर्को निकासा	गत महिना सम्पर्को खर्च	यस महिनाको खर्च	यस महिना सम्पर्को खर्च	पेशकी	पेशकी वाहेक खर्च रकम	बाँकी बजे
२२२२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्पार तथा सञ्चालन खर्च	२७५,०००.००	१५७,१४९.१०	१७७,५१९.०५	५०,१३७.९०	२२७,६५६.९५	०.००	२२७,६५६.९५	४७,३४३.०५
२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	३,१७७,०००.००	१,४५३,२४२.९५	१,६५९,५६१.३५	१५६,६७४.५०	१,८१६,२३५.८५	२५,०००.००	१,७९१,२३५.८५	१,३६०,७६४.१५
२२३१३	पुस्तक तथा सामग्री खर्च	२००,०००.००	१११,६४०.००	१६१,०८५.००	३,५१५.००	१६४,६८०.००	०.००	१६४,६८०.००	३५,३२०.००
२२३१४	इन्थन - अन्य प्रयोजन	१४०,०००.००	६३,१५०.००	१०५,१५०.००	०.००	१०५,१५०.००	०.००	१०५,१५०.००	३४,०५०.००
२२३१५	पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	१,९२८,०००.००	३५२,०५०.००	५१९,२९०.००	१३४,०८०.००	६५०,३७०.००	०.००	६५०,३७०.००	१,२७७,६३०.००
२२४११	सेवा र परामर्श खर्च	५००,०००.००	३०६,५२३.८०	३०६,५२३.८०	१३८,९९०.००	४४५,५१३.८०	०.००	४४५,५१३.८०	५४,४८६.२०
२२४१२	सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च	१,८००,०००.००	४०१,७१५.००	६९९,४७०.००	०.००	६९९,४७०.००	०.००	६९९,४७०.००	१,१००,५३०.००
२२४१३	करार सेवा शुल्क	२४०,०००.००	९६,०००.००	१२०,०००.००	१२,०००.००	१३२,०००.००	०.००	१३२,०००.००	१०८,०००.००
२२५२२	कार्यक्रम खर्च	१२,१६८,०००.००	२,४८०,४०२.०७	३,९२३,१९२.४९	८६२,८७४.४९	४,७८६,०६६.९८	६५८,०००.००	४,१२८,०६६.९८	७,३८१,९३३.०२
२२५२९	विविध कार्यक्रम खर्च	८१०,०००.००	४०१,३२४.८०	४०१,३२४.८०	०.००	४०१,३२४.८०	०.००	४०१,३२४.८०	४०८,६७५.२०
२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	८००,०००.००	१४८,१६२.००	१५३,१६८.००	२८,८७९.००	१८२,०३९.००	०.००	१८२,०३९.००	६१७,९६१.००
२२६१२	भ्रमण खर्च	५८६,०००.००	११८,५५४.००	११०,७०२.००	१३५,६२२.००	३२६,३२४.००	०.००	३२६,३२४.००	२५९,६७६.००
२२७११	विविध खर्च	१,८००,०००.००	४६९,२१५.००	७१८,५९०.००	३३,४७०.००	७५२,०६०.००	०.००	७५२,०६०.००	१,०४७,९४०.००
२८१४२	घर भाडा	१७,९८२,०००.००	१,६१२,९८०.००	३,२२५,९६०.००	३,२२५,९६०.००	६,४५१,९२०.००	०.००	६,४५१,९२०.००	११,५३०,०८०.००
२८१४३	सवारी साधन तथा मेशिनर औजार भाडा		०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२८१४९	अन्य भाडा		०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
कुल जम्मा		१२९,८६६,०००.००	५०,११९,९०७.५३	६५,८९३,९४५.७३	१०,२१९,७६९.४२	७६,११३,७१५.१५	७८३,०००.००	७५,३३०,७१५.१५	५३,७५२,२८४.८५
अन्तिम बजेटको तुलना (%प्रतिशतमा)									

तयार गर्नेको दस्तखत:

नाम:

—

प्रमाणित गर्नेको दस्तखत:

नाम:

—

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग
कार्यालय कोड नं.: २१४००३४०९

खर्चको फाटवारी
जेठ महिनाको

म. से. प. फा. न. २१०

आर्थिक वर्ष:- २०७८/७९

बजेट उपशीर्षक : राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग (प्रशासनिक खर्च समेत)[२१४०००११३]

खर्च/वित्तीय सङ्केत नं	खर्च/वित्तीय सङ्केतको नाम	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको निकासा	गत महिना सम्मको खर्च	यस महिनाको खर्च	यस महिना सम्मको खर्च	पेशकी	पेशकी बाहेक खर्च रकम	बाँकी बजेट
२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी	६९,४८५,०००.००	३३,५३९,६५७.०९	४६,४२९,७१०.८९	४,२९६,६८४.६०	५०,७२६,३९५.४९	०.००	५०,७२६,३९५.४९	१८,७५८,६०४.५१
२११२१	पोशाक	१,५८०,०००.००	०.००	१,११०,०००.००	०.००	१,११०,०००.००	०.००	१,११०,०००.००	४७०,०००.००
२११३२	महांगी भत्ता	३,७६८,०००.००	१,५३८,८६६.६७	२,२०४,८६६.६७	२३२,०००.००	२,४३६,८६६.६७	०.००	२,४३६,८६६.६७	१,३३१,१३३.३३
२११३४	कर्मचारीको बैठक भत्ता	१४०,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१४०,०००.००
२११३९	अन्य भत्ता	८५,०००.००	१५,०००.००	१५,०००.००	०.००	१५,०००.००	०.००	१५,०००.००	७०,०००.००
२१२१२	योगदानमा आधारित निवृत्तभरण तथा उपदान कोष खर्च	४६७,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	४६७,०००.००
२१२१३	योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	८१०,०००.००	२८८,२२६.६७	४११,८२६.६७	४१,२००.००	४५३,०२६.६७	०.००	४५३,०२६.६७	३५६,९७३.३३
२२१११	पानी तथा बिजुली	१,५४५,०००.००	३७४,५७७.०३	६२७,१८९.०७	४७,९९८.६१	६७५,१८७.६८	०.००	६७५,१८७.६८	८६९,८९२.३२
२२११२	संचार महसुल	२,०७४,०००.००	४८५,१०४.२५	९८६,९३२.४९	११७,२०७.५३	१,१०४,१४०.०२	०.००	१,१०४,१४०.०२	९६९,८५९.९८
२२११२	इच्छन (कार्यालय प्रयोजन)	३,३५६,०००.००	२,८२०,१२३.८४	३,२९९,८३३.४९	०.००	३,२९९,८३३.४९	०.००	३,२९९,८३३.४९	५६,१६६.५१
२२११३	सवारी साधन मर्मत खर्च	२,३५०,०००.००	१,७९८,९९४.१५	२,३०४,१७१.३८	०.००	२,३०४,१७१.३८	०.००	२,३०४,१७१.३८	४५,८२८.६२
२२११४	बिमा तथा नवीकरण खर्च	१,८००,०००.००	१,०८७,२४९.११	१,५८२,५७३.११	०.००	१,५८२,५७३.११	१००,०००.००	१,४८२,५७३.११	२१७,४२६.८९

कुल जम्मा	१२९,८६६,०००.००	५०,११९,९०७.५३	७६,११३,७१५.१५	६,१७७,२३७.०८	८३,०९०,९५२.२३	१५६,०००.००	८२,१३४,९५२.२३	४८,७७५,०४७.७७
अन्तिम बजेटको तुलना (%प्रतिशतमा)								

.....

Vishal

.....

खर्च/वित्तीय सङ्केत नं	खर्च/वित्तीय सङ्केतको नाम	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको निकासा	गत महिना सम्मको खर्च	यस महिनाको खर्च	यस महिना सम्मको खर्च	पेशकी	पेशकी वाहेक खर्च रकम	बाँकी बजेट
२२२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्पार तथा सञ्चालन खर्च	२७५,०००.००	१५७,१४९.१०	२२७,६५६.९५	२२,६०५.५०	२५०,२६२.४५	०.००	२५०,२६२.४५	२४,७३७.५५
२२३१	मसलन्द तथा कार्यालय सामग्री	३,१७७,०००.००	१,४५३,२४२.९५	१,८१६,२३५.८५	३६,७९२.००	१,८५३,०२७.८५	२५,०००.००	१,८२८,०२७.८५	१,३२३,९७२.१५
२२३१३	पुस्तक तथा सामग्री खर्च	२००,०००.००	१११,६४०.००	१६४,६८०.००	०.००	१६४,६८०.००	०.००	१६४,६८०.००	३५,३२०.००
२२३१४	इन्धन - अन्य प्रयोजन	१४०,०००.००	६३,१५०.००	१०५,९५०.००	०.००	१०५,९५०.००	०.००	१०५,९५०.००	३४,०५०.००
२२३१५	पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	१,९२८,०००.००	३५२,०५०.००	६५०,३७०.००	१६,६०३.०८	६६६,९७३.०८	०.००	६६६,९७३.०८	१,२६१,०२६.९२
२२४११	सेवा र परामर्श खर्च	५००,०००.००	३०६,५२३.८०	४४५,५१३.८०	३९,१३१.९०	४८४,६४५.७०	०.००	४८४,६४५.७०	१५,२५४.३०
२२४१२	सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च	१,८००,०००.००	४०१,७१५.००	६९९,४७०.००	०.००	६९९,४७०.००	०.००	६९९,४७०.००	१,१००,५३०.००
२२४१३	करार सेवा शुल्क	२४०,०००.००	९६,०००.००	१३२,०००.००	१२,०००.००	१४४,०००.००	०.००	१४४,०००.००	९६,०००.००
२२५२२	कार्यक्रम खर्च	१२,१६८,०००.००	२,४८०,४०२.०७	४,०८६,०६६.९८	१,७९८,६३३.८६	६,५८४,७००.८४	८३१,०००.००	५,७५३,७००.८४	५,५८३,२९९.१६
२२५२९	विविध कार्यक्रम खर्च	८१०,०००.००	४०१,३२४.८०	४०१,३२४.८०	०.००	४०१,३२४.८०	०.००	४०१,३२४.८०	४०८,६७५.२०
२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	८००,०००.००	१४८,१६२.००	१८२,०३९.००	१६,०४५.००	१९८,०८४.००	०.००	१९८,०८४.००	६०१,९१६.००
२२६१२	भ्रमण खर्च	५८६,०००.००	११८,५५४.००	३२६,३२४.००	१०७,९००.००	४३४,२२४.००	०.००	४३४,२२४.००	१५१,७७६.००
२२७११	विविध खर्च	१,८००,०००.००	४६९,२१५.००	७५२,०६०.००	१९२,४३५.००	९४४,४९५.००	०.००	९४४,४९५.००	८५५,५०५.००
२८१४२	घर भाडा	१७,९८२,०००.००	१,६१२,९८०.००	६,४५१,९२०.००	०.००	६,४५१,९२०.००	०.००	६,४५१,९२०.००	११,५३०,०८०.००
२८१४३	सवारी साधन तथा मेशिनर औजार भाडा		०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	
२८१४९	अन्य भाडा		०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	
कुल जम्मा		१२९,८६६,०००.००	५०,११९,१०७.५३	७६,११३,७१५.९५	६,९७७,२३७.०८	८३,०९०,१५२.२३	१५६,०००.००	८२,९३४,९५२.२३	४६,७७५,०४७.७७
अन्तिम बजेटको तुलना (%प्रतिशतमा)									

तयार गर्नेको दस्तखत:

नाम:

दर्जा:

प्रमाणित गर्नेको दस्तखत:

नाम:

दर्जा:

खर्च/ वित्तीय सङ्केत नं	खर्च/वित्तीय सङ्केतको नाम	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको निकासा	गत महिना सम्मको खर्च	यस महिनाको खर्च	यस महिना सम्मको खर्च	पेशकी	पेशकी बाहेक खर्च रकम	बाँकी बजेट
२२४११	सेवा र परामर्श खर्च	६१५,०००.००	६१३,०४७.६०	४८४,६४५.७०	१२८,४०९.९०	६१३,०४७.६०	०.००	६१३,०४७.६०	१,९५२.४०
२२४१२	सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन खर्च	१,८००,०००.००	६९९,४७०.००	६९९,४७०.००	०.००	६९९,४७०.००	०.००	६९९,४७०.००	१,१००,५३०.००
२२४१३	करार सेवा शुल्क	२४०,०००.००	१५६,०००.००	१४४,०००.००	१२,०००.००	१५६,०००.००	०.००	१५६,०००.००	८४,०००.००
२२५२२	कार्यक्रम खर्च	१२,१६८,०००.००	१०,०४४,१०२.२७	६,७८४,७००.८४	३,४७९,४०९.४३	१०,०४४,१०२.२७	०.००	१०,०४४,१०२.२७	२,१२३,८९७.७३
२२५२९	विविध कार्यक्रम खर्च	८९०,०००.००	७८३,०३८.८०	४०१,३२४.८०	३८१,७१४.००	७८३,०३८.८०	०.००	७८३,०३८.८०	२६,९६१.२०
२२६११	अनुगमन, मूल्यांकन खर्च	८००,०००.००	२८५,९३३.००	१९८,०८४.००	८७,८४९.००	२८५,९३३.००	०.००	२८५,९३३.००	५१४,०६७.००
२२६१२	आमण खर्च	५८६,०००.००	५५३,२९२.००	४३४,२२४.००	११९,०६८.००	५५३,२९२.००	०.००	५५३,२९२.००	३२,७०८.००
२२७११	विविध खर्च	१,८००,०००.००	१,६२८,९०७.००	९४४,४९५.००	६८४,४९२.००	१,६२८,९०७.००	०.००	१,६२८,९०७.००	१७१,०९३.००
२८१४२	घर भाडा	१३,३३३,०००.००	११,२९०,८६०.००	६,४७१,९२०.००	४,८३८,९४०.००	११,२९०,८६०.००	०.००	११,२९०,८६०.००	२,०४२,९४०.००
कुल जम्मा		१२९,३६८,५५०.००	१०३,३४९,६८९.६०	८३,०९०,९५२.२३	२०,२५८,७३७.३७	१०३,३४९,६८९.६०	०.००	१०३,३४९,६८९.६०	२६,०१८,८६०.४०
अन्तिम बजेटको तुलना (%प्रतिशतमा)									

१५१८८
तयार गर्नेको दस्तखत:

नाम:

दर्जा:

मिति:

४४६
प्रमाणित गर्नेको दस्तखत:

नाम:

दर्जा:

मिति:

खर्च/वित्तीय सङ्केत नं	खर्च/वित्तीय सङ्केतको नाम	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको निकासा	गत महिना सम्मको खर्च	यस महिनाको खर्च	यस महिना सम्मको खर्च	पेशकी	पेशकी बाहेक खर्च रकम	बाँकी बजेट
२१२१३	योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	८१०,०००.००	४९४,२२६.६७	४५३,०२६.६७	४१,२००.००	४९४,२२६.६७	०.००	४९४,२२६.६७	३१५,७७३.३३
२२१११	पानी तथा बिजुली	१,५४५,०००.००	९३०,१८३.६८	६७५,१८७.६८	२७५,९९६.००	९३०,१८३.६८	०.००	९३०,१८३.६८	६१४,८१६.३२
२२११२	संचार महसुल	२,०७४,०००.००	१,३१६,२६५.०८	१,१०४,१४०.०२	२१२,१२५.०६	१,३१६,२६५.०८	०.००	१,३१६,२६५.०८	७७७,७३४.९२
२२२१२	झन्धन (कार्यालय प्रयोजन)	५,८५६,०००.००	५,४८२,९५७.९२	३,२९९,८३३.४९	२,१८३,१२४.४३	५,४८२,९५७.९२	०.००	५,४८२,९५७.९२	३७३,०४२.०८
२२२१३	सवारी साधन मर्मत खर्च	३,०५०,०००.००	३,०४७,७७८.७८	२,३०४,१७१.३८	७४१,६०७.४०	३,०४७,७७८.७८	०.००	३,०४७,७७८.७८	४,२२१.२२
२२२१४	बिमा तथा नवीकरण खर्च	१,८००,०००.००	१,५७६,४६५.५०	१,५८२,५७३.११	-६,१०७.६१	१,५७६,४६५.५०	०.००	१,५७६,४६५.५०	२२३,५३४.५०
२२२२१	मेशिनरी तथा औजार मर्मत सम्भार तथा सञ्चालन खर्च	३७५,०००.००	२८९,८५७.६७	२५०,२६२.४७	३९,९५५.२०	२८९,८५७.६७	०.००	२८९,८५७.६७	८९,१४२.३९
२२२९१	अन्य सम्पत्तिहरूको सञ्चालन तथा सम्भार खर्च	९००,०००.००	८८६,७४१.५०	०.००	८८६,७४१.५०	८८६,७४१.५०	०.००	८८६,७४१.५०	१३,४७८.५०
२२३११	मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री	३,१७६,०००.००	२,९९९,५९३.५८	१,८५३,०२७.८७	१,१४६,५६५.७३	२,९९९,५९३.५८	०.००	२,९९९,५९३.५८	१७७,४०६.४२
२२३१३	पुस्तक तथा सामग्री खर्च	२००,०००.००	१७०,४२५.००	१६४,६८०.००	५,७४५.००	१७०,४२५.००	०.००	१७०,४२५.००	२९,५७५.००
२२३१४	झन्धन - अन्य प्रयोजन	१४०,०००.००	१०५,९५०.००	१०५,९५०.००	०.००	१०५,९५०.००	०.००	१०५,९५०.००	३४,०५०.००
२२३१५	पत्रपत्रिका, छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च	१,९२८,०००.००	१,०७९,७८०.५८	६६६,९६३.०८	४१२,६०७.५०	१,०७९,७८०.५८	०.००	१,०७९,७८०.५८	८४८,४१९.४२
कुल जम्मा		१२९,३६८,५५०.००	१०३,३४९,६८९.६०	८३,०९०,९५२.२३	२०,२७८,७३७.३७	१०३,३४९,६८९.६०	०.००	१०३,३४९,६८९.६०	२६,०१८,८६०.४०
अन्तिम बजेटको तुलना (%प्रतिशतमा)									

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग

कार्यालय कोड नं.: २१४००३४०९

खर्चको फाटवारी

असार महिनाको

म. ले. प. फा. न. २१०

आर्थिक वर्ष:- २०७८/७९

बजेट उपशीर्षक : राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग (प्रशासनिक खर्च समेत)[२१४०००११३]

खर्च/ वित्तीय सङ्केत नं	खर्च/वित्तीय सङ्केतको नाम	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको निकासा	गत महिना सम्मको खर्च	यस महिनाको खर्च	यस महिना सम्मको खर्च	पेशकी	पेशकी बाहेक खर्च रकम	बाँकी बजेट
२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी	६९,३२१,९५०.००	५४,९९६,६१२.९९	५०,७२६,३९५.४९	४,२६०,२१७.५०	५४,९९६,६१२.९९	०.००	५४,९९६,६१२.९९	१४,३२४,९३७.०१
२११२१	पोशाक	१,५८०,०००.००	१,११०,०००.००	१,११०,०००.००	०.००	१,११०,०००.००	०.००	१,११०,०००.००	४७०,०००.००
२११३२	महंगी भत्ता	३,७६८,०००.००	२,६६७,६००.००	२,४३६,८६६.६७	२३०,७३३.३३	२,६६७,६००.००	०.००	२,६६७,६००.००	१,१००,४००.००
२११३४	कर्मचारीको बैठक भत्ता	१४०,०००.००	१२३,०००.००	०.००	१२३,०००.००	१२३,०००.००	०.००	१२३,०००.००	१७,०००.००
२११३९	अन्य भत्ता	८५,०००.००	२०,०००.००	१५,०००.००	५,०००.००	२०,०००.००	०.००	२०,०००.००	६५,०००.००
२१२१२	योगदानमा आधारित निवृत्तभरण तथा उपदान कोष खर्च	४६७,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	४६७,०००.००

कुल जम्मा	१२९,३६८,७५०.००	१०३,३४९,६८९.६०	८३,०९०,९५२.२३	२०,२५८,७३७.३७	१०३,३४९,६८९.६०	०.००	१०३,३४९,६८९.६०	२६,०९१,१०-००
-----------	----------------	----------------	---------------	---------------	----------------	------	----------------	--------------

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग
कार्यालय कोड नं.: २१४००३४०१

खर्चको फाटवारी
बैशाख महिनाको

म. ले. प. फा. न. २१०

आर्थिक वर्ष:- २०७८/७९

बजेट उपशीर्षक : राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग[२१४००००१३]

खर्च/वित्तीय सङ्केत नं	खर्च/वित्तीय सङ्केतको नाम	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको निकासा	गत महिना सम्मको खर्च	यस महिनाको खर्च	यस महिना सम्मको खर्च	पेशकी	पेशकी बाहेक खर्च रकम	बाँकी बजेट
२१११२	पारिश्रमिक पदाधिकारी	५,३००,०००.००	४,६१७,०००.००	४,१९३,७७५.००	४२३,२२५.००	४,६१७,०००.००	०.००	४,६१७,०००.००	६८३,०००.००
२११३२	महंगी भत्ता	१००,०००.००	१००,०००.००	९०,०००.००	१०,०००.००	१००,०००.००	०.००	१००,०००.००	०.००
२११४२	पदाधिकारी अन्य सुविधा	३००,०००.००	२७३,५००.००	२६६,०००.००	७,५००.००	२७३,५००.००	०.००	२७३,५००.००	२६,५००.००
२२२११	इन्थन (पदाधिकारी)	८००,०००.००	७२९,३४०.००	६८०,९७०.००	४०,३७०.००	७२९,३४०.००	०.००	७२९,३४०.००	७८,६६०.००
२२२१३	सवारी साधन मर्मत खर्च		०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	
२२७११	विविध खर्च	३००,०००.००	२३१,७५२.००	२०५,८३७.००	२५,९१५.००	२३१,७५२.००	०.००	२३१,७५२.००	६८,२४८.००
२७३११	निवृत्ति भरण तथा अशक्त वृत्ति		०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	
२७३१३	सेवा निवृत्तको संचित विदा		०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	
२७३१४	सेवा निवृत्तको औषधी उपचार		०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	
कुल जम्मा		६,८००,०००.००	५,९४३,५९२.००	५,४३६,५८२.००	५०७,०१०.००	५,९४३,५९२.००	०.००	५,९४३,५९२.००	८५६,४०८.००
अन्तिम बजेटको तुलना (%प्रतिशतमा)									

तयार गर्नेको दस्तखत:

नाम:

दर्जा:

मिति:

प्रमाणित गर्नेको दस्तखत:

नाम:

दर्जा:

मिति:

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग
कार्यालय कोड नं.: २१४००३४०१

खर्चको फाटवारी
जेठ महिनाको

म. ले. पा. न. २१०

आर्थिक वर्ष:- २०७८/७९
बजेट उपशीर्षक : राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग[२१४००००१३]

खर्च/वित्तीय सङ्केत नं	खर्च/वित्तीय सङ्केतको नाम	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको निकासा	गत महिना सम्मको खर्च	यस महिनाको खर्च	यस महिना सम्मको खर्च	पेशकी	पेशकी बाहेक खर्च रकम	बाँकी बजेट
२१११२	पारिश्रमिक पदाधिकारी	५,३००,०००.००	५,०४०,२२५.००	४,६१७,०००.००	४२३,२२५.००	५,०४०,२२५.००	०.००	५,०४०,२२५.००	२५९,७७५.००
२११३२	महंगी भत्ता	१००,०००.००	१००,०००.००	१००,०००.००	०.००	१००,०००.००	०.००	१००,०००.००	०.००
२११४२	पदाधिकारी अन्य सुविधा	३००,०००.००	२८९,०००.००	२७३,५००.००	१६६,५००.००	२८९,०००.००	०.००	२८९,०००.००	११,०००.००
२२२११	इन्धन (पदाधिकारी)	८००,०००.००	७६१,२११.००	७२१,३४०.००	३९,८७१.००	७६१,२११.००	०.००	७६१,२११.००	३८,७८९.००
२२२१३	सवारी साधन मर्मत खर्च			०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२२७११	विविध खर्च	३००,०००.००	२५२,७५२.००	२३१,७५२.००	२१,०००.००	२५२,७५२.००	०.००	२५२,७५२.००	४७,२४८.००
२७३११	निवृत्ति भरण तथा अशक्त वृत्ति			०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२७३१३	सेवा निवृत्तको संचित विदा			०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
२७३१४	सेवा निवृत्तको औषधी उपचार			०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
कुल जम्मा		६,८००,०००.००	६,४४३,९८८.००	५,९४३,५९२.००	४९९,५९६.००	६,४४३,९८८.००	०.००	६,४४३,९८८.००	३५६,८९२.००
अन्तिम बजेटको तुलना (%प्रतिशतमा)									

तथार गर्नेको दस्तखत:
नाम:
दर्जी:

प्रमाणित गर्नेको दस्तखत:
नाम:
दर्जी:

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग

कार्यालय कोड नं.: २१४००३४०९

खर्चको फाटवारी

असार महिनाको

म. ले. प. फा. न. २१०

आर्थिक वर्ष:- २०७८/७९

बजेट उपशीर्षक : राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग[२१४००००१३]

खर्च/वित्तीय सङ्केत नं	खर्च/वित्तीय सङ्केतको नाम	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको निकासा	गत महिना सम्मको खर्च	यस महिनाको खर्च	यस महिना सम्मको खर्च	पेशकी	पेशकी बाहेक खर्च रकम	बँकी बजेट
२१११२	पारिश्रमिक पदाधिकारी	५,४६३,४५०.००	५,४६३,४५०.००	५,०४०,२२५.००	४२३,२२५.००	५,४६३,४५०.००	०.००	५,४६३,४५०.००	०.००
२११३२	महंगी भत्ता	१००,०००.००	१००,०००.००	१००,०००.००	०.००	१००,०००.००	०.००	१००,०००.००	०.००
२११४२	पदाधिकारी अन्य सुविधा	३००,०००.००	२९८,१००.००	२८९,०००.००	९,१००.००	२९८,१००.००	०.००	२९८,१००.००	१,९००.००
२२२११	इन्धन (पदाधिकारी)	८००,०००.००	७९६,७७८.००	७६१,२११.००	३७,५६७.००	७९६,७७८.००	०.००	७९६,७७८.००	३,२२२.००
२२७११	विविध खर्च	३००,०००.००	२९७,७५२.००	२७२,७५२.००	४५,०००.००	२९७,७५२.००	०.००	२९७,७५२.००	२,२४८.००
कुल जम्मा		६,९६३,४५०.००	६,९५६,०८०.००	६,४४३,१८८.००	५१२,८९२.००	६,९५६,०८०.००	०.००	६,९५६,०८०.००	७,३७०.००
अन्तिम बजेटको तुलना (%प्रतिशतमा)									

.....
तयार गर्नेको दस्तखत:

नाम:

दर्जा:

प्रमाणित गर्नेको दस्तखत:

नाम:

दर्जा:

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग
कार्यालय कोड नं.: २१४००३४०१

खर्चको फाटवारी
बैशाख महिनाको

म. ले. प. पा. न. २१०

आर्थिक वर्ष:- २०७८/७९

बजेट उपशीर्षक : राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग (प्रशासनिक खर्च समेत)[२१४०००११४]

खर्च/वित्तीय सङ्केत नं	खर्च/वित्तीय सङ्केतको नाम	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको निकासा	गत महिना सम्मको खर्च	यस महिनाको खर्च	यस महिना सम्मको खर्च	पेशकी	पेशकी बाटेक खर्च रकम	बाँकी बजेट
३११२२	मेशिनरी तथा औजार	९१०,०००.००	६२५,००३.००	६२५,००३.००	०.००	६२५,००३.००	०.००	६२५,००३.००	२८४,९९७.००
३११२३	फर्निचर तथा फिक्चर्स	७७०,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	७७०,०००.००
	कुल जम्मा	१,६८०,०००.००	६२५,००३.००	६२५,००३.००	०.००	६२५,००३.००	०.००	६२५,००३.००	१,०५४,९९७.००
	अन्तिम बजेटको तुलना (%प्रतिशतमा)								

.....
तयार गर्नेको दस्तखत:

नाम:

दर्जा:

मिति:

Venu

B.K.

प्रमाणित गर्नेको दस्तखत:

नाम:

दर्जा:

मिति:

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग

कार्यालय कोड नं.: २१४००३४०१

खर्चको फाटवारी

जेठ महिनाको

म. ले. प. फा. न. २१०

आर्थिक बर्ष:- २०७८/७९

बजेट उपशीर्षक : राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग (प्रशासनिक खर्च समेत)[२१४०००११४]

खर्च/वित्तीय सङ्केत नं	खर्च/वित्तीय सङ्केतको नाम	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको निकासा	गत महिना सम्मको खर्च	यस महिनाको खर्च	यस महिना सम्मको खर्च	पेशकी	पेशकी बाहेक खर्च रकम	बाँकी बजेट
३११२२	मेशिनरी तथा औजार	९१०,०००.००	६२५,००३.००	६२५,००३.००	२६७,४७१.००	८९२,४७४.००	०.००	८९२,४७४.००	१७,५२६.००
३११२३	फर्निचर तथा फिक्चर्स	७७०,०००.००	०.००	०.००	१८९,४७२.७५	१८९,४७२.७५	०.००	१८९,४७२.७५	५८०,५२७.२५
कुल जम्मा		१,६८०,०००.००	६२५,००३.००	६२५,००३.००	४५६,९४३.७५	१,०८१,९४६.७५	०.००	१,०८१,९४६.७५	५९८,०५३.२५
अन्तिम बजेटको तुलना (%प्रतिशतमा)									

तयार गर्नेको दस्तखत:

नाम:

दर्जा:

मिति:

V.W.

प्रमाणित गर्नेको दस्तखत:

नाम:

दर्जा:

मिति:

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग

कार्यालय कोड नं.: २१४००३४०९

खर्चको फाटवारी

असार महिनाको

म. ले. प. फा. न. २१०

आर्थिक वर्ष:- २०७८/७९

बजेट उपशीर्षक : राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग (प्रशासनिक खर्च समेत)[२१४०००११४]

खर्च/ वित्तीय सङ्केत नं	खर्च/वित्तीय सङ्केतको नाम	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको निकासा	गत महिना सम्मको खर्च	यस महिनाको खर्च	यस महिना सम्मको खर्च	पेशकी	पेशकी बाहेक खर्च रकम	बाँकी बजेट
३११२२	मेशिनरी तथा औजार	९१०,०००.००	९०९,९७४.००	८९२,४७४.००	१७,५००.००	९०९,९७४.००	०.००	९०९,९७४.००	२६.००
३११२३	फर्निचर तथा फिक्चर्स	७७०,०००.००	७६८,६५१.५०	१८९,४७२.७५	७७९,१७८.७५	७६८,६५१.५०	०.००	७६८,६५१.५०	१,३४८.५०
कुल जम्मा		१,६८०,०००.००	१,६७८,६२५.५०	१,०८१,९४६.७५	७९६,६७८.७५	१,६७८,६२५.५०	०.००	१,६७८,६२५.५०	१,३७४.५०
अन्तिम बजेटको तुलना (%प्रतिशतमा)									

तयार गर्नेको दस्तखत:

नाम:

दर्जा:

मिति:

प्रमाणित गर्नेको दस्तखत:

नाम:

दर्जा:

मिति:

१३. तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण :

- मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटनाको अनुगमन तथा अनुसन्धानसम्बन्धी जिम्मेवारी तोकिएको,
- आयोगका सबै कार्यायहरूका सूचना अधिकारीहरूलाई सूचना प्रकाशन गर्ने पत्राचार गरिएको,
- सबै कार्यालयका सूचना अधिकारीहरूको नाम आयोगको वेबसाइटमा राखिएको ।

१४. वेबसाइटको विवरण : www.nhrcnepal.org

१५. प्राप्त वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग र सम्झौताको विवरण :

- UNDP सँग March 2016 मा आयोगको रणनीतिक योजना (Strategic Plan Support Project - SPSP) मा हस्ताक्षर भई हालसम्म कार्यान्वयनमा रहेको ।
- European Union सँग सन् २०१९ मा सम्झौता भई ECNHRC Project कार्यान्वयनमा रहेको ।

१६. सञ्चालित कार्यक्रम र सो को प्रगति प्रतिवेदन :

क्र. स.	कामको प्रकृति	सङ्ख्या	विषय	कैफियत
१. मानव अधिकार संरक्षण				
१.१	उजूरी	१८६	<ul style="list-style-type: none"> ■ राजनीतिक तथा नागरिक अधिकार ■ आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक अधिकार ■ यातनाविरुद्धको अधिकार ■ महिला अधिकार ■ बाल अधिकार ■ जातीय विभेदविरुद्धको अधिकार ■ व्यक्ति वेपत्ता पार्ने कार्यविरुद्धको अधिकार ■ आप्रवासी कामदार र तिनका परिवारको अधिकार	

१.२	अनुगमन	२९२	<ul style="list-style-type: none"> ■ राजनीतिक तथा नागरिक अधिकारः समग्र मानव अधिकार अवस्था, कैदीबन्दीहरूको अधिकार, न्यायप्रशासन आदि ■ आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकारः स्वास्थ्यको अधिकार, सीमा क्षेत्रका वासिन्दाहरूको मानव अधिकार, उपभोक्ताको अधिकार, प्राकृतिक प्रकोप (वाढी-पहिरो/भूकम्प) बाट विस्थापितहरूको अधिकार आदि ■ जेष्ठ नागरिक, महिला, बालबालिका, जातीय विभेद/सीमान्तकृत समुदायहरू, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार, आप्रवासी कामदारहरूको अधिकार मानव बेचबिखनको अवस्था आदि। 	
१.३	अनुसन्धान	२६०	<ul style="list-style-type: none"> ■ नागरिक तथा राजनीतिक अधिकारः जीवनको अधिकार, यातना, बेपत्ता, बलात्कार ■ आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकारः विस्थापित, पुनःस्थापना, सम्पत्ति लुटपाट, धतिपूर्ति, ■ महिला अधिकार, बाल अधिकार, जातीय विभेदविरुद्धको अधिकार आदि। 	
१.४	निर्णय/सिफारिस	१८८	राजनीतिक तथा नागरिक अधिकार, न्याय-प्रशासन, अपहरण, विस्थापित, आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकार, यातना, जातीय विभेद, महिला अधिकार आदि।	
२. मानव अधिकार संबद्धन				
२.१.	प्रशिक्षण, अन्तर्क्रिया, छलफल, गोष्ठी, तालिम, सचेतना, प्रभातफेरी, प्रदर्शनी आदि	१३८	मानव अधिकारको अवस्था, शान्ति-सुरक्षा र बेपत्ता पारिएका व्यक्तिको अधिकार, सङ्क्रमणकालीन न्याय, खाद्य अधिकार, स्थानीय निकायमा विवाद निरूपण, नागरिक तथा राजनीतिक अधिकार, आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकार, बाल अधिकार, महिला अधिकार, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार, स्वास्थ्यको अधिकार, ज्येष्ठ नागरिकको अधिकार, अल्पसङ्ख्यको अधिकार, उपभोक्ताको अधिकार, आप्रवासी कामदारको अधिकार, सामूहिक अधिकार, प्रतिवेदन लेखन आदि।	
३. प्रकाशन				
३.१	प्रतिवेदन/जर्नल	२४	प्रतिवेदन, पुस्तिका, जर्नल आदि	
३.४	प्रेस विज्ञप्ति र प्रेस नोट	४८/२०	मानव अधिकारका विविध विषयहरू	
४. मानव संसाधन				
५.१	अध्यक्ष	१		
	सदस्य	४		
५.२	कर्मचारी	२२८	आयोगका सम्पूर्ण कार्यालयमा कार्यरत	

१७. आयोगले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली :

क्र. सं. (१)	सूचनाको विवरण (२)	सूचना प्रवाह नगर्नु पर्नाको कारण खुलाउनुहोस् (३)	महल ३ मा उल्लेखित कारण ऐनको दफा ३ (३) को खण्ड (क), (ख), (ग), (घ) र (ङ) मध्ये कुन खण्डसँग सम्बन्धित हो सो खण्ड उल्लेख गर्नुहोस् (४)	सूचना प्रवाह नगर्नुपर्ने अवधि (५)	कैफियत (६)
१	आयोगले मानव अधिकार अवस्थाको अनुगमन गर्दा नेपालको सार्वभौमसत्ता, अखण्डता, राष्ट्रिय सुरक्षा, सार्वजनिक शान्ति सुव्यवस्था वा अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धमा गम्भीर खलल पर्ने प्रकृतिका तथ्यहरू फेला पारेको र त्यस्तो विषय संलग्न भएको अनुगमन प्रतिवेदन ।	नेपालको सार्वभौमसत्ता, अखण्डता, राष्ट्रिय सुरक्षा, सार्वजनिक शान्ति सुव्यवस्था वा अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्धमा गम्भीर खलल पर्ने भएकोले ।	ऐनको दफा ३ को उपदफा ३ को (क) सँग सम्बन्धित	३० वर्ष	
२	मानव अधिकार उल्लङ्घनका घटना र अपराधहरूको अनुसन्धानसँग सम्बन्धित कागजातहरू ।	मानव अधिकार उल्लङ्घनको अनुसन्धान, तहकीकात तथा अभियोजनमा असर पर्न सक्ने भएकोले ।	ऐनको दफा ३ को उपदफा ३ को (ख) सँग सम्बन्धित	३० वर्ष	
३	आयोगमा आर्थिक अनुशासन पालना नभएको वा हिनामिना भएको सम्बन्धमा आयोगले आन्तरिक अनुसन्धान गरिरहेको विषय ।	आर्थिक हिनामिना सम्बन्धी अनुसन्धानको गोपनीयतामा असर पर्ने भएकाले ।	ऐनको दफा ३ को उपदफा ३ को (ग) सँग सम्बन्धित	अनुसन्धान सम्पन्न नभएसम्म	
४	आयोगले मानव अधिकार अवस्थाको अनुगमन गर्दा जातजाति वा सम्प्रदाय बिचको सुसम्बन्धमा प्रत्यक्ष असर पर्ने प्रकृतिका तथ्यहरू भेटिएको र त्यस्तो तथ्यहरू समेटिएको अनुगमन प्रतिवेदन ।	जातजाति वा सम्प्रदाय बिचको सुसम्बन्धमा प्रत्यक्ष असर पर्ने भएकोले ।	ऐनको दफा ३ को उपदफा ३ को (घ) सँग सम्बन्धित	३० वर्ष	
५	मानव अधिकारको अनुगमन, अनुसन्धानमा साक्षी बयान लिइएका व्यक्तिहरूको नाम ।	व्यक्तिगत गोपनियता र व्यक्तिको जीउ, ज्यान, सम्पत्ति, स्वास्थ्य वा सुरक्षामा	ऐनको दफा ३ को उपदफा ३ को (ड) सँग	३० वर्ष	

		खतरा पुग्ने भएकाले ।	सम्बन्धित		
६	ऐनको दफा ३ को उपदफा ३ को खण्ड (क), (ख), (ग), (घ) र (ड) सँग सम्बन्धित भएको आयोगको निर्णय ।	सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ३ को उपदफा ३ को खण्ड (क), (ख), (ग), (घ) र (ड) विपरीत हुने भएकोले ।	ऐनको दफा ३ को उपदफा ३ को खण्ड -क), (ख), (ग), (घ) र (ड) खण्डसँग सम्बन्धित	३० वर्ष	

१८. आयोगमा परेका सूचना मागसम्बन्धी निवेदनको विवरण :

सि. नं.	सूचना माग गर्नेको नाम	माग गरेको सूचनाको विषय	माग गरेको मिति	सूचना उपलब्ध गराएको मिति	कैफियत
१	ओम प्रकाश सेन ठकुरी	हिरासतमा भएका मृत्यु सम्बन्धमा गरिएको अनुसन्धानको प्रतिवेदन ।	२०७९/०२/१३	२०७९/०२/२५	
२	यामेन्द्र ओली	शरीरमा कुनै यन्त्र राखेन राखेको (आयोगसँग असम्बन्धित)	२०७९/०३/०८	२०७९/०३/१९	
३	राहुल रजक	गम्भीर प्रकृतिको मानव अधिकार उल्लङ्घन भएको घटनाको अनुगमन सम्बन्धमा ।	२०७९/०३/१४	२०७९/०३/२२	

१९. अन्यत्र प्रकाशन भएका सूचनाहरूको विवरण :

- आयोगले गरेका गतिविधिहरू समेटी हरेक दुई महिनामा मानव अधिकारपत्र प्रकाशन हुने गरेको,
- आयोगका सबै प्रतिवेदन, सूचना र प्रेस विज्ञप्तिहरू आयोगको वेबसाइट www.nhrcnepal.org, आयोगको Facebook:<https://www.facebook.com/National-Human-Rights-Commission-of-Nepal-NHRC-Nepal-306820312685490/> Twitter: <https://twitter.com/NepalNHRC> र Youtube: <https://www.youtube.com/channel/UCxUHiAmVFDviisfXadW8oVA> मा हेर्न सकिने व्यवस्था रहेको ।

(दुर्गा पोखरेल)
सहायक सूचना अधिकारी

(सोमनाथ सुवेदी)
सूचना अधिकारी

मिति : २०७९ साउन १५ गते ।